

Book Review: An Introduction to Democratic Theory

โชติสา ขาวสนิท (Chotisa Cousnit)¹

ภารดี ปลื้มโกศล (Paradee Plumkason)²

เอกวิทย์ มณีธร (Ekkawit Maneethorn)³

¹ดร., อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Dr., Lecturer of Faculty of Political Science and Law, Burapha University

²อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

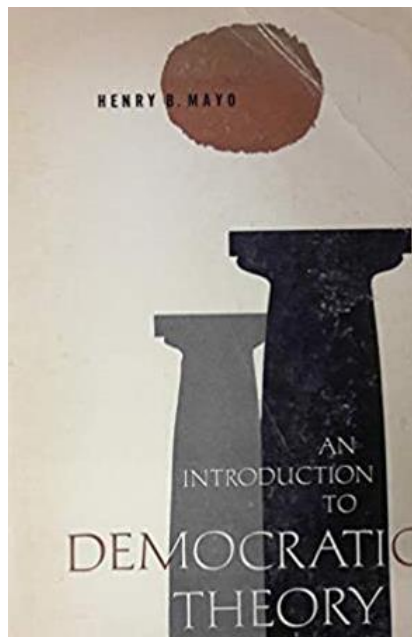
Lecturer of Faculty of Political Science and Law, Burapha University

³รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร., อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Assoc. Prof. Acting Sub Lt. Dr., Lecturer of Faculty of Political Science and Law,

Burapha University

E-mail: shotisa@go.buu.ac.th

Mayo, H. B. (1960). *An Introduction to Democratic Theory*. U.S.A.: Oxford University Press. (316 pages)

หนังสือเล่มนี้มีผู้เขียนคือ Henry Bertram Mayo นักรัฐศาสตร์ชาวแคนาดา เขามีชีวิตอยู่ในช่วงปี ค.ศ. 1911 – 2009 เขาเป็นศาสตราจารย์กิตติมศักดิ์(professor emeritus) ที่มหาวิทยาลัยคาร์ลตัน (Carleton University) มีประสบการณ์สอนที่มหาวิทยาลัยหลายแห่ง ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์เป็นจำนวนมาก และเป็นประธานสมาคมรัฐศาสตร์แคนาดา (the Canadian Political Science Association) ได้รับรางวัลที่น่า ยกย่อง อันได้แก่ ทุนการศึกษาของไรดส์ (Rhodes Scholarship) และรางวัลอันทรงเกียรติอันนั้นคือ ภาควิชา สหราชอาณาจักรสมาคมแห่งแคนาดา(Fellow of the Royal Society of Canada)

ในส่วนของแรงจูงใจรวมถึงวัตถุประสงค์ของมาโยในการเขียนเล่มนี้นั้น เขาเห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบกับหลักการเผด็จการแล้ว หนังสือตำราที่อธิบายหลักการประชาธิปไตยได้อย่างกระจ่างชัดมีอยู่น้อยมาก ทั้งๆ ที่เป็นหลักการอันเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางและมีความสำคัญยิ่งก็ตาม แต่ความพยายามในการอธิบายทฤษฎีประชาธิปไตยอย่างครอบคลุมถ้วนทั่ว ด้วยการรวบรวมทฤษฎีประชาธิปไตยทั้งหมดมาและชี้ความเหมือนความต่าง เป็นงานที่เต็มไปด้วยข้อมูลมหาศาลและดูไม่มีวันจบสิ้น มาโยได้เคยลองเขียนแนวนี้มาก่อนแล้ว และพบว่า กลับยิ่งสร้างความสับสน ดังนั้น เขาจึงเปลี่ยนแนวมาเป็นนำทฤษฎีประชาธิปไตยที่คงเส้นคงวาและเชื่อมโยงกันเพียงทฤษฎีเดียวที่เขาคิดว่าครอบคลุมกว้างขวางที่สุด ซึ่งมองหลักการของภาคปฏิบัติการของระบอบประชาธิปไตย มาโยระบุหลักการที่เชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดของการปฏิบัติการของระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย

มาโยได้แบ่งหนังสือออกเป็น สิบเอ็ดบทด้วยกัน ซึ่งเราสามารถแบ่งเป็นห้าส่วนได้ดังนี้

ส่วนแรก เป็นบทที่หนึ่ง ว่าด้วยธรรมชาติของการเมืองและทฤษฎีการเมือง โดยในบทดังกล่าวนี้ มาโยได้วางรากฐานความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย และความสำคัญของการเมืองและทฤษฎีการเมือง เพื่อชี้ว่าข้อสรุปจากการให้เหตุผลชอบธรรมสนับสนุนระบบการเมืองใดใดก็ตามนั้นเปิดกว้างต่อการอภิปรายถกเถียงด้วยเหตุผล และย้ำว่า แม้การนำเสนอทฤษฎีประชาธิปไตยจะมีน้ำหนักและมีเหตุผลดีเพียงใด ก็ไม่อาจรับประกันว่าจะได้รับการสนับสนุนหรือยอมรับจากประชาชน เพราะเหตุผลไม่ใช่พลังที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษย์ สิ่งที่ทรงพลังยิ่งกว่า คือความศรัทธา ความหวัง ความเกลียดชัง และอารมณ์ความรู้สึกที่แรงกล้าต่างๆ ดังนั้น ความเชื่อ ทศนคติที่สนับสนุนระบอบการปกครองที่เราได้รับการหล่อหลอมกล่อมเกลามาในช่วงชีวิตของเรานั้นมีส่วนสำคัญมากต่อการยอมรับและสนับสนุนระบอบการปกครองที่สังคมเรายึดถือกันอยู่ กระนั้น เราต้องยึดมั่นต่อความจริงในการศึกษา เราจึงต้องตรวจสอบและใช้เหตุผลและสติปัญญาของเราอย่างเต็มที่เพื่อให้เข้าใจทฤษฎีที่เรากำลังศึกษาอยู่นี้ นั่นคือ ประชาธิปไตย แล้วเราค่อยสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย ด้วยสิ่งที่ทรงพลังอื่นๆ เช่น จินตนาการ ประเพณีทางประวัติศาสตร์ และอื่นๆ จะเห็นได้ว่า มาโยเริ่มที่การใช้เหตุผลในการศึกษา และนำพลังความรู้สึก ทั้งแบบที่เป็นนามธรรมรวมไปถึงรูปธรรมของความรู้สึกมาสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยอีกทีหนึ่ง ซึ่งเท่ากับมาโยย้ำเน้นว่าระบอบการเมืองประชาธิปไตยนั้นจะดำรงอยู่ไม่ได้ หากปราศจากการร่วมมือร่วมใจจากผู้คนใน

สังคมในการรักษาไว้ มาโยแสดงจุดยืนไว้อย่างชัดเจนในความนำของหนังสือว่า มาโยนั้นสนับสนุนทฤษฎีที่เขานำเสนอ และแม้เขาจะเปิดเผยอย่างแจ่มชัดไว้ก็ตาม แต่เขาร่วมจะอธิบายทฤษฎีแบบอื่นๆ หรือทฤษฎีที่แตกต่างด้วย และเขาเขียนงานชิ้นนี้ที่อธิบายทฤษฎีประชาธิปไตยไว้ในบรรยากาศที่สับสนวุ่นวายในมุมมองของหลายคนในสังคมตะวันตกตอนนั้นที่กระแสการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนหนุ่มสาว โดยมาโยเขียนงานชิ้นนี้เมื่อ ค.ศ. 1960 ในเวลาที่มีกระแสได้กลับจากฝ่ายอนุรักษนิยมก็รุนแรงมากด้วยนั้นก็ยิ่งทำให้มาโยมองว่าจำเป็นที่จะต้องมาอธิบายและให้เหตุผลสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยในภาวะที่สั่นคลอนจาก คำวิพากษ์วิจารณ์ถึงความวุ่นวายทางการเมืองและสังคมทางหนึ่ง กับกระแสขึ้นชมบรรยากาศในยุคก่อนหน้าซึ่งสังคมสงบเรียบร้อยไม่วุ่นวายสับสนที่มาพร้อมกับ การวิพากษ์วิจารณ์ประชาธิปไตยไปต่างๆ นานา ว่าเป็นการปกครองโดยฝูงชน ดังนั้นในงานเขียนชิ้นนี้จึงได้ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่มีศัพท์แสงวิชาการมากมายนัก ทั้งยังอธิบายระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้เห็นกลไกการทำงานในเชิงปฏิบัติการที่ชัดเจนด้วย เนื่องจากเขาเองเชื่อว่า ทฤษฎีการเมืองก็เช่นเดียวกับประวัติศาสตร์ที่ควรมีขึ้นเพื่อสื่อสารกับผู้คนธรรมดาทั่วไปในสังคม ประกอบไปกับบรรยากาศทางการเมืองในสมัยนั้น ที่เขาต้องการมีส่วนร่วมในการรักษาระบอบประชาธิปไตยผ่านการทำหน้าที่ของการเป็นนัก รัฐศาสตร์ที่ให้ความเข้าใจทฤษฎีประชาธิปไตยไปพร้อมกัน

ส่วนที่สอง ประกอบไปด้วย **บทที่สอง** ปัญหาในการนิยามประชาธิปไตย **บทที่สาม** ประชาธิปไตยทางตรงแบบเอเธนส์ และ**บทที่สี่** คำโครงของทฤษฎีประชาธิปไตย ส่วนนี้เป็นการอธิบายทฤษฎีประชาธิปไตยในภาพรวม และชี้ถึงข้อบกพร่องของการอธิบายทฤษฎีประชาธิปไตยในแบบที่นิยามประชาธิปไตยโดยผูกโยงกับเป้าหมายในการปกครองที่ดีที่พึงปรารถนา เช่น กฎหมายที่ดี นโยบายที่ดี ต่างๆ เราต้องแยกให้ออกระหว่าง กระบวนการตัดสินใจทางการเมืองในระบอบการเมืองการปกครอง กับเป้าหมายปลายทางอันพึงปรารถนาของระบอบการเมืองการปกครองนั้นๆ ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบที่มาโยอธิบายคือ หลักการเชิงปฏิบัติการในการตัดสินใจกำหนดนโยบายในระบอบนี้ โดยจะอธิบายทั้งในส่วนของการที่เป็นเชิงการอธิบายลักษณะการปฏิบัติงานของระบอบ รวมเชิงหลักการเชิงคุณค่าด้วย ทั้งนี้มาโยได้แยกส่วนการวิเคราะห์ออกมาอย่างชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจที่สับสนว่าระบอบประชาธิปไตยจะต้องให้ผลลัพธ์นโยบายในการปกครองที่ดีเสมอ ดังเช่นที่มาโยได้เปรียบเทียบไว้โดยเทียบเคียงระบอบการปกครองกับระบบเศรษฐกิจ ตรงที่ว่า ตัวสินค้าและบริการจะเป็นแบบใด ดีหรือไม่ดี ไม่ได้เป็นตัวบ่งบอกถึงรูปแบบของระบบเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม หากเราพิจารณาลักษณะและกลไกของกระบวนการเชิงสถาบันเพื่อไปสู่การตัดสินใจทางการบริหาร กฎหมาย และการเมือง สิ่งที่เกี่ยวข้องก็คือคุณค่าใดที่เราสนับสนุนเราจึงได้เลือกกลไก หรือ กระบวนการเชิงสถาบันแบบต่างๆ ดังนั้น การอธิบายทฤษฎีประชาธิปไตย จึงต้องมีทั้งการอธิบายทฤษฎีในภาคปฏิบัติการที่ชี้ถึงกระบวนการทำงานของระบอบนี้ และในเชิงคุณค่าซึ่งก็คือค่านิยมต่างๆ ที่มีอยู่ในการเลือกและยอมรับรูปแบบของกระบวนการทำงานของระบอบประชาธิปไตยที่ต่างไปจากระบบแบบอื่น และนี่คือสิ่งที่มาโยได้นำเสนอไว้ในหนังสือเล่มนี้ คือมีทั้ง

ภาคปฏิบัติการของระบบ กับภาคส่วนของคุณค่าที่ระบบยึดถือ เช่น คุณค่าของเสรีภาพ ความเสมอภาค เป็นต้น

สำหรับในบทที่สาม มีเนื้อหาเกี่ยวกับระบบประชาธิปไตยทางตรงแบบเอเธนส์ มาโย เริ่มจากการชี้ถึงความสำคัญในการศึกษาระบบประชาธิปไตยแบบดังกล่าว ด้วยการอธิบายว่า คนกรีกโบราณเป็นคนพวกแรกๆ ที่ตอบคำถามว่า จะจัดระเบียบระบบการเมืองด้วยระบบประชาธิปไตยอย่างไร อีกทั้งระบบประชาธิปไตยเอเธนส์ก็เป็นระบบประชาธิปไตยอันเป็นที่รู้จักดีที่สุดและมีอิทธิพลต่อความคิดทางการเมือง มาโยได้อธิบายลักษณะของระบบประชาธิปไตยเอเธนส์ ซึ่งสรุปได้ว่า หลักการที่ให้ความชอบธรรมกับระบบประชาธิปไตยเอเธนส์มีอยู่สี่ประการ อันได้แก่

1. การควบคุมโดยตรง ซึ่งพลเมืองในสมัชชาเป็นผู้ตัดสินใจทางการเมืองโดยตรง โดยปราศจากตัวแทน

2. ความเสมอภาคทางการเมืองของพลเมือง

3. อิสรภาพ รวมถึงอิสรภาพในการคัดค้าน

และ 4. การตัดสินใจโดยการลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่

มาโยชี้ว่า ในการเข้าใจประชาธิปไตยแบบเอเธนส์นั้น เราต้องเริ่มจากการมองเห็น **ความ**เฉพาะตัวที่ต่างจากระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทนในปัจจุบัน ซึ่งมีอยู่หลายประการ มิฉะนั้นแล้วจะนำไปสู่มายาคติเกี่ยวกับระบบประชาธิปไตยแบบเอเธนส์ในหลายประการ โดยมาโยได้วิเคราะห์ไว้ดังนี้

ประการแรก ประชาธิปไตยแบบเอเธนส์ เป็นไปได้แต่ในรัฐที่มีขนาดเล็ก ซึ่งมีระบบที่ไม่ได้ให้ทุกคนต้องตัดสินใจทางการเมืองในทุกเรื่อง เพราะหากเป็นเช่นนั้น แม้เป็นนครรัฐซึ่งมีขนาดเล็กมีจำนวนประชากรไม่มาก มนุษย์ก็ไม่สามารถปกครองตนเองอย่างสมบูรณ์ในลักษณะดังกล่าว เพราะเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ดังที่จะเห็นได้จากกลไกในการกำหนดผู้ที่จะดำรงตำแหน่งคณะลูกขุน ในเรื่องของอายุ หรือวาระการดำรงตำแหน่ง ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนเลยทีเดียว การปรับใช้วิธีการปกครองแบบเอเธนส์ทำได้ในการรวมตัวระดับกลุ่มท้องถิ่น ไม่สามารถนำไปใช้ในระดับรัฐได้

ประการที่สอง ลักษณะของระบบประชาธิปไตยเอเธนส์ประการหนึ่งที่มาโยสามารถอธิบายได้อย่างลึกซึ้งซึ่งทำให้การอธิบายของเขาตรงนี้ต่างไปจาก **ความ**เข้าใจโดยทั่วไปในสังคมในการมองประชาธิปไตยเอเธนส์ กล่าวคือ ความเข้าใจผิดในเรื่องการดำรงอยู่ของทาสที่ถูกมองไปว่าทำให้พลเมืองเอเธนส์นั้นสุขสบาย จึงมีเวลาร่วมพอกที่จะสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และบ้างก็ตีความไปไกลถึงขั้นว่า หากไม่มีระบบทาสแล้ว ระบบประชาธิปไตยเอเธนส์ก็คงจะเกิดขึ้นไม่ได้ มาโยชี้ว่า พลเมืองส่วนใหญ่ในเอเธนส์ก็ไม่ได้ว่างและสุขสบายอะไรขนาดที่จะเรียกได้ว่าเป็นชนชั้นสุขสำราญ เพราะพวกเขาก็ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ อีกทั้งการนำเรื่องการเมืองมาเน้นก็ดูจะไม่มีน้ำหนักมากมายอะไรนัก เพราะในโลกยุคโบราณ การมีทาสก็เป็นเรื่องแพร่หลายทั่วไปอยู่แล้ว ระบบการปกครองทุกประเภทมีทาส ไม่ว่าจะเป็น

ระบบการปกครองแบบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์ คนอธิปไตย หรืออภิชนาธิปไตยก็ตาม ข้อเท็จจริงตรงนี้บอกเราว่า การมีทาสไม่ได้กำหนดรูปแบบการปกครองรัฐ มาโยยังอธิบายต่อไปอีกว่า ความแตกต่างของระบอบประชาธิปไตยเอเธนส์กับระบอบประชาธิปไตยปัจจุบัน อันเป็นความต่างที่ลึกซึ้งยิ่งกว่านี้คือ ชาวเอเธนส์ มีความคิดเรื่องความเป็นพลเมืองแตกต่างไปจากคนปัจจุบันด้วย ขอบข่ายของความเป็นพลเมืองของระบอบประชาธิปไตยเอเธนส์คือ การกำหนดสถานภาพความเป็นพลเมืองนั้นเป็นเรื่องของการกำเนิด แทนจะไม่ใช่ผู้มีสถานภาพความเป็นพลเมืองที่ได้มาในภายหลัง ขณะที่ระบอบประชาธิปไตยตัวแทนปัจจุบันนั้น ได้พัฒนาขึ้นมาจากการรับแนวคิดเรื่องความเป็นพลเมืองของโรมันที่ให้ความสำคัญกับกฎหมายที่กำหนดสถานะความเป็นพลเมือง และกฎหมายให้หลักประกันกับสถานะดังกล่าว โดยภายใต้กฎหมายโรมันนั้น พลเมืองทุกคนใช้กฎหมายแบบเดียวกัน (ก่อนที่จะมีความเป็นพลเมืองรูปแบบนี้ โรมันเองก็เคยผ่านการบังคับใช้กฎหมายที่แตกต่างกับดินแดนที่โรมันเข้ายึดครอง แต่ในภายหลังได้มีการประกาศใช้กฎหมายโรมันกฎหมายเดียวบังคับใช้กับพลเมืองทั่วอาณาจักร อันเป็นจุดเด่นของ ความเป็นพลเมืองแบบโรมันที่ระบอบประชาธิปไตยตัวแทนสมัยใหม่รับมาใช้เพื่อกำหนดความเป็นพลเมือง) และมาโยก็ยังชี้ต่อไปอีกด้วยว่า ระบอบประชาธิปไตยตัวแทนปัจจุบันได้พัฒนาแนวคิดเรื่องความเป็นพลเมืองต่อไปไกลกว่าเอเธนส์ โดยมาโยอธิบายว่า รูปแบบแนวคิดสมัยใหม่เรื่องความเป็นพลเมือง ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของโรมันที่เหมือนกันคือ ความเสมอภาคทางการเมืองและสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการเมืองและการลงคะแนนเสียง แต่ปัจจุบันไปไกลกว่าด้วยการมองอย่างเป็นพลวัต และมองในเชิงเปรียบเทียบกับระบอบการปกครองแบบเดียวกัน และมีการวัดกันด้วยว่า ระบบประชาธิปไตยของประเทศใดที่มีระดับความเป็นประชาธิปไตยแบบมากกว่าหรือน้อยกว่า โดยดูที่ระดับการให้สิทธิในการลงคะแนนเสียง ซึ่งนี่เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของประชาธิปไตยสมัยใหม่เท่านั้น และเรามีแนวความคิดที่กว้างกว่าคนกรีกเกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบที่รัฐพึงมีต่อคนอื่น ๆ นอกเหนือจากพลเมืองของตัวเอง โดยเฉพาะความรับผิดชอบที่รัฐหนึ่งๆ มีต่อรัฐอื่น ขณะที่นครรัฐโบราณมีลักษณะเฉพาะเจาะจง เน้นความเป็นอิสระเอกเทศที่พอเพียงในตัวเอง ส่วนอุดมคติแบบ Pan - Hellenic เพิ่งโดดเด่นภายหลังจากที่เอเธนส์เสื่อมลง

ส่วนที่สาม เป็นส่วนที่อธิบายหลักการต่างๆ ในการปฏิบัติการของระบอบประชาธิปไตย ในส่วนนี้ประกอบไปด้วยบทต่างๆ ดังต่อไปนี้

บทที่ห้า การควบคุมจากประชาชน และความหมายของการเลือกตั้ง

บทที่หก ความเสมอภาคทางการเมืองและสิทธิในการลงคะแนนเสียง

บทที่เจ็ด การเลือกที่มีประสิทธิภาพและเสรีภาพทางการเมือง

บทที่แปด หลักการเสียงส่วนใหญ่และข้อจำกัด

ส่วนที่สี่นั้น เป็นการนำเสนอข้ออภิปรายถกเถียงเพื่อสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย และบทวิจารณ์และปัญหาของระบอบประชาธิปไตย ในส่วนนี้ประกอบไปด้วยบทต่างๆ ดังนี้

บทที่เก้า การให้เหตุผลชอบธรรมสนับสนุนประชาธิปไตย: คุณค่าของระบอบประชาธิปไตย

บทที่สิบ การให้เหตุผลชอบธรรมสนับสนุนประชาธิปไตย: เป้าหมายที่ระบอบประชาธิปไตยกล่าวอ้าง

บทที่สิบเอ็ด การวิจารณ์และปัญหา

ในบทที่เก้า นั้น มาโยชี้ว่า ระบอบการเมืองแบบต่างๆ มีคุณค่าที่ระบอบให้ความสำคัญ สำหรับประชาธิปไตย นั้นมีคุณค่าอยู่หลายประการ ซึ่งในที่นี้จะยกตัวอย่างคุณค่าบางประการที่มายไธ้อธิบายไว้ดังเช่น

ประการแรก การจัดหาให้มีวิธีการหรือทางออกของปัญหาความขัดแย้ง หรือการกำหนดระเบียบในสังคมอย่างสันติวิธี อย่างประนีประนอมประสานประโยชน์ เช่น การลงคะแนนเสียง

ประการที่สอง คุณค่าของการมีเส้นทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมในทางสันติ

ประการที่สาม คุณค่าของการเปิดรับและเปลี่ยนแปลงผู้นำได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยสันติวิธีอันเป็นที่ยอมรับอย่างชอบธรรมตามกติกาของระบอบประชาธิปไตย

ประการที่สี่ คุณค่าของการมีระดับการใช้อำนาจบังคับภายในระบบการเมืองการปกครองในระดับที่ต่ำ อีกทั้งการเปิดให้มีการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วม และการให้ความสำคัญกับเหตุผลในการตัดสินใจประเด็นต่างๆ ก็เป็นวาล์วนิรภัยที่ผ่อนกระแสดความขัดแย้งทางการเมือง และช่วยให้การมีทางเลือกใหม่ๆ มีที่ทางและความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับจากสังคมด้วย

ประการที่ห้า คุณค่าของความแตกต่างหลากหลาย ที่จะช่วยให้ระบบสามารถปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมที่อาจเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ และเปิดทางเลือกไว้กว้างๆ อันส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี

บทที่สิบนั้น เป็นการสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย โดยชี้ถึงเป้าหมายปลายทางที่ระบอบนี้มีหน้าที่มุ่งสู่เป้าหมายที่ดี อันเป็นที่ยอมรับ ดังเช่น วัตถุประสงค์ของระบอบประชาธิปไตยในการรักษาระบบเศรษฐกิจแบบเสรี การรักษาเสรีภาพของปัจเจกบุคคล การพัฒนานุคลิกภาพ เป็นต้น

และสำหรับใน **บทที่สิบเอ็ด** อันเป็นบทสุดท้าย ซึ่งว่าด้วย ข้อวิจารณ์และปัญหา นั้นจะช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าใจระบอบประชาธิปไตยได้ชัดเจนขึ้นไปด้วยจากการพิจารณาการถกเถียงที่มายไธ้อธิบายข้อวิจารณ์กระแสต่างๆ เพื่อปกป้องระบอบประชาธิปไตย การวิจารณ์แนวต่างๆ เช่น บทวิจารณ์จากแนวคิดสายมาร์กซ์ บทวิจารณ์ด้านการไร้ความสามารถของผู้ปกครอง และการกล่าวถึงปัญหาในตัวทฤษฎีและภาคการปฏิบัติของระบอบประชาธิปไตยที่มีอยู่ในตัวเอง

หนังสือเล่มนี้ แม้จะมีการกล่าวถึงนักคิด และความคิดที่มีอิทธิพลสำคัญของเสรีประชาธิปไตยแบบตัวแทนตะวันตก ซึ่งเป็นไปตามธรรมเนียมปกติของงานด้านทฤษฎีการเมืองก็ตาม แต่เป็นการอธิบายที่เข้าใจได้ง่าย เพราะมายไธ้นำตัวอย่างประกอบจากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในอดีต และเหตุการณ์ร่วมสมัยในสหรัฐอเมริกามาขยายความไปด้วย ซึ่งมายไธ้อธิบายตัวอย่างเหตุการณ์ หรือกรณีศึกษาจากใน

สหรัฐอเมริกาเป็นหลัก และมีเหตุการณ์ประวัติศาสตร์จากประเทศอื่นบ้างเล็กน้อย ซึ่งอาจถูกมองว่าเป็นข้อจำกัดของหนังสือ แต่ในอีกมุมหนึ่งอาจมองว่าเป็นการวางกรอบการเขียนก็ได้ ดังนั้น หนังสือเล่มนี้จึงอ่านง่าย ได้ความรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปพร้อมกัน และยังมีเนื้อหาเชิงการวิเคราะห์ที่โดดเด่นที่ยังคงลักษณะการอธิบายโต้แย้งถกเถียงทั้งจากฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้านประชาธิปไตย และการสรุปด้วยการให้เหตุผลชอบธรรมสนับสนุนระบบนี้ อันเป็นแนวทางการศึกษาแบบทฤษฎีการเมืองไว้ ซึ่งจุดเด่นตรงนี้จะไปอยู่ตรงส่วนท้ายของหนังสือ เช่นกันกับการชี้ถึงลักษณะเด่นและข้อจำกัดของหลักการประชาธิปไตยหลักการต่างๆ เช่น หลักเสียงส่วนใหญ่ และข้อจำกัดของหลักการนี้ ซึ่งก็เป็นแนวทางการศึกษาแบบทฤษฎีการเมืองที่มุ่งให้ความกระจ่างชัดกับประเด็นที่ศึกษา ก็มีอยู่อย่างครบถ้วน เรียกได้ว่าหนังสือเล่มนี้ แม้จะใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย แต่ก็ไม่ทิ้งความเป็นนักทฤษฎีการเมืองของมาโยนั่นเอง และเป็นหนังสือที่น่าอ่านเล่มหนึ่งที่จะช่วยให้เห็นภาคปฏิบัติการของระบบการตัดสินใจทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยมีการอธิบายถึงกระบวนการและคุณค่าที่สัมพันธ์กันและเป้าหมายที่ระบบการปกครองมุ่งหวังได้อย่างชัดเจนทีเดียว